

Handläggare
Anna Sundin
Telefon: 08-508 35 540**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 29 september 2026

Upphandling av kommunal vuxenutbildning inom Industri teknik

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att genomföra upphandling av ramavtal för yrkesutbildningar inom Industri teknik.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att godkänna förslag till upphandlingsdokument inklusive bilagor och uppdrar åt förvaltningschefen att vid behov göra mindre förändringar i upphandlingsdokumenten, samt besluta om inställning och yttranden vid eventuell överprövning.
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdrar åt förvaltningschefen att besluta om tilldelning, underteckna och/eller häva ramavtal, svara för löpande avtalshantering inklusive beslut om eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, utifrån affärsmässiga grunder samt besluta om påföljder.
4. Arbetsmarknadsnämnden ger förvaltningschefen möjlighet till delegering av samtliga beslut till ekonomichef eller avdelningschef.
5. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsförvaltningen har initierat ärendet om upphandling av kommunal vuxenutbildning inom Industri teknik.

Arbetsmarknadsförvaltningens bedömning är att det finns ett behov av att tillhandahålla kommunal vuxenutbildning inom Industri teknik för att möta arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens inom industrisektorn samt säkerställa ett ändamålsenligt och behovsanpassat utbildningsutbud.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att utbildningen upphandlas genom ramavtal i enlighet med lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) och rekommenderar att utbildning inom avtalsområdet upphandlas från en (1) leverantör. Bedömningen grundar sig på tidigare erfarenheter av ett begränsat elevunderlag och därmed behovet av att samla utbildningsvolymen hos en utbildningsanordnare. Ersättning till leverantör föreslås utgå med en fast ersättning per verksamhetspoäng i utbildningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att det till ärendet bifogade upphandlingsdokument godkänns samt att förvaltningschefen ges i uppdrag att genomföra upphandlingen och fatta de beslut som krävs för dess genomförande.

Bakgrund

Kommunal vuxenutbildning utgör en central del av samhällets kompetensförsörjning och ska bidra till att tillgodose såväl individers behov av utbildning som arbetsmarknadens behov av kompetens. Den har även en viktig funktion för personer långt från arbetsmarknaden samt för dem som behöver komplettera studier för behörighet eller stärka sin ställning på arbetsmarknaden. I Stockholms stad bidrar vuxenutbildningen till arbetsmarknads- och utbildningspolitiska mål genom yrkesutbildning, omställning och komplettering av studier, samtidigt som den ska möta arbetsmarknadens kompetensbehov och säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning. Den kommunala vuxenutbildningen bedrivs i Stockholms stad i såväl upphandlad som egen regi.

Idag tillhandhålls yrkesutbildningar inom majoriteten av Skolverkets områden för yrkespaket inom komvux. Staden har i utbudet yrkesutbildningar inom följande områden: Barn och fritid, Bygg och anläggning, Design och sömnadsteknik, El och energi, Florist, Fordon och transport, Frisör och stylist, Försäljning och service, Naturbruk, Restaurang och livsmedel, VVS och fastighet samt Vård och omsorg.

Genom samverkan med Nacka och Värmdö kommun finns även ett utbud inom Hotell och turism. De områden som idag inte täcks är Estetiska, Glashantverk, Guldsmed samt Industriteknik.

Sedan den 1 januari 2023 har Stockholms stad inte erbjudit utbildning inom industriteknik. Bakgrunden är att de tidigare ramavtalen med dåvarande två leverantörer upphörde den 31 december 2022 efter att den ordinarie avtalsperioden löpt ut. Optionsförlängning tillämpades inte eftersom leverantörerna bedömde att ett otillräckligt elevunderlag och begränsade

förutsättningar inte möjliggjorde en långsiktig hållbar verksamhet. En del i utmaningen var att det fanns två leverantörer som låg geografiskt nära varandra, konkurrerade om samma elever samt höga krav i avtalet på personella resurser som var svåra att uppfylla med lägre elevvolym. När de båda leverantörerna lämnade marknaden visade inga nya leverantörer intresse att starta upp utbildningen.

Efter en marknadsanalys som genomfördes under våren 2026 finns numera åter ett intresse från marknaden kring utbildningen vilket möjliggör en upphandling på området.

Elevvolymerna är beräknade till maximalt 1500 helårsplatser utifrån en period på 6 år (en 3-årig grundavtalstid och optionsår på 1+1+1 år). Det skulle kunna innebära runt cirka 100 till 250 helårsplatser per år, beroende på söktrycket från eleverna.

Ersättningen utgår med ett fast pris per verksamhetspoäng på 115 kronor. Utbildningarna inom industriteknik är i omfattning runt 1300 poäng och det innebär en kostnad per plats på ca 150 000 kr. För yrkesutbildningar inom komvux finns ett statsbidrag som staden ansöker om tillsammans med Nacka och Värmdö kommun. I statsbidraget finns två nivåer, en lägre nivå samt en högre nivå för dyrare yrkesutbildningar, och till den senare nivån hör industriteknik. För att utbilda inom industriteknik krävs investeringar i anpassade lokaler, maskiner, annan utrustning som till exempel svetsbås samt inköp av material, det är därav en kostsam utbildning att bedriva.

Rättsliga förutsättningar

De nationella målen för kommunal vuxenutbildning framgår av skollagen och innebär att vuxna ska ges stöd och stimulans i sitt lärande samt ges möjlighet att utveckla kunskaper och kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja personlig utveckling. Utbildningen ska även utgöra grund för fortsatt utbildning och bidra till nationell och regional kompetensförsörjning. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Verksamheten regleras genom skollagen (2010:800), läroplan för vuxenutbildningen samt övriga tillämpliga författningar.

Kommunfullmäktige har uppdragit åt arbetsmarknadsnämnden att fullgöra kommunens uppgifter inom vuxenutbildningen. Nämnden ansvarar därmed för huvudmannaskapet för kommunal vuxenutbildning i Stockholms stad.

I 23 kap. skollagen (2010:800) regleras förutsättningarna för att överlämna uppgifter inom utbildningsverksamhet till annan utförare genom avtal. Av 23 kap. 5–6 §§ framgår att även uppgifter som innefattar myndighetsutövning i vissa fall får överlämnas till enskild utförare inom kommunal vuxenutbildning. Av 23 kap. 8 § framgår vidare att samtliga uppgifter inom kommunal vuxenutbildning får överlämnas till enskild fysisk eller juridisk person.

Enligt 2 kap. 8 a § skollagen ska huvudmannen utse en skolchef. Arbetsmarknadsnämnden har utsett avdelningschefen för Vuxenutbildning Stockholm till skolchef. Skolchefen ansvarar för att biträda huvudmannen i att säkerställa att verksamheten uppfyller gällande författningskrav. På lokal nivå ansvarar skolans rektor för den operativa ledningen av utbildningen inom ramen för det statliga myndighetsansvar som följer av skollagen.

19 kap. lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) innehåller särskilda bestämmelser för upphandling av tjänster som anges i bilaga 2 till lagen, däribland sociala tjänster och andra särskilda tjänster. Regelverket ger den upphandlande myndigheten ett större utrymme att utforma upphandlingsförfarandet, under förutsättning att de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna följs. Bilaga 2 omfattar bland annat undervisnings- och utbildningstjänster. Upphandling av kommunal vuxenutbildning omfattas därför normalt av bestämmelserna i 19 kap. LOU.

Ärendet

Stockholms stad är den största beställaren av vuxenutbildning i Sverige. Upphandling är ett strategiskt styrmedel för att säkerställa ett ändamålsenligt och kvalitativt utbildningsutbud. Nämndens beslut om inköp av utbildning påverkar leverantörernas förutsättningar, samtidigt som förvaltningens uppföljning av upphandlade avtal säkerställer att avtalad utbildning genomförs med god kvalitet och i enlighet med fastställda krav.

Inför upphandlingen har en översyn gjorts av det befintliga kursutbudet i syfte att säkerställa att utbildningsutbudet motsvarar arbetsmarknadens behov och ger stockholmarna goda möjligheter till arbete. Som en del av denna översyn har förvaltningen identifierat behovet av att på nytt erbuda och därmed upphandla kommunal vuxenutbildning inom Industriteknik.

Nuvarande läge och inriktning

Stockholms stad har inte erbjudit utbildning inom industriteknik sedan 1 januari 2023. Utbildning inom industriteknik har aldrig

erbjudits i stadens egen regi. De tidigare ramavtalen med dåvarande leverantörer upphörde den 31 december 2022. Optionsförlängning tillämpades inte eftersom bedömningen var att det inte fanns förutsättningar utifrån ett otillräckligt elevunderlag

I dag erbjuder inte någon av de 26 kommuner som ingår i Stockholms län kommunal vuxenutbildning inom industriteknik.

Nedan redovisas nuvarande läge samt föreslagen inriktning för kommande upphandling.

Avtalsområde	Nuläge	Nytt avtalsområde	Nytt läge
Yrkesutbildning inom industriteknik	Ingen utbildning	Industriteknik	Upphandlas

Sekretess

Ärendet innehåller uppgifter som avser en ännu inte offentliggjord upphandling och omfattas av sekretess enligt 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Sekretessen omfattar hela ärendet, inklusive bilaga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Vuxenutbildning Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen. Ekonomistaben har deltagit i ärendets beredning.

MBL-förhandling enligt 11 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) har hållits den 24 augusti 2026 och är avslutad i enighet.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Ramavtal

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att utbildning inom avtalsområdet Industriteknik upphandlas som ramavtal. Målet med upphandlingen är att nämnden ska kunna teckna ramavtal med en leverantör som tillgodoser behovet av studieplatser. Upphandlingen genomförs enligt 19 kap. LOU.

Utformningen av ramavtalet i denna upphandling föreslås i huvudsak baseras på övriga gällande ramavtal inom andra aktuella avtalsområden för komvux som tillhandahålls av externa leverantörer och som har fungerat väl under innevarande

avtalsperiod.

I dialoger med leverantörer i samband med föregående upphandling har framkommit synpunkter avseende avtalsperiod då utbildningen är resurskrävande och kräver investeringar i bland annat lokaler, utrustning, kompetensförsörjning och organisation. Avtalsperioden behöver bidra till goda förutsättningar för leverantören att etablera och utveckla en stabil verksamhet samt säkerställa en utbildning med god kvalitet över tid. Mot denna bakgrund föreslår arbetsmarknadsförvaltningen att avtalstiden utökas till sex år, bestående av tre (3) år med möjlighet till förlängning om ett (1) + ett (1) + ett (1) år.

Upphandlingsform

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att upphandlingen utformas med kvalitet som huvudsakligt utvärderingskriterium, i enlighet med de möjligheter som finns enligt LOU. De förändringar som genomförts i LOU under senare år ger upphandlande myndigheter större flexibilitet att utforma upphandlingar utifrån verksamhetens behov och att ställa krav som är centrala för nämndens ansvar för kommunal vuxenutbildning. Detta skapar även bättre förutsättningar för att tilldela ramavtal till ett ändamålsenligt antal leverantörer.

Genom att kvalitet ges en framträdande roll i utvärderingen konkurrerar leverantörerna om ramavtal genom att erbjuda mervärden utöver de obligatoriska kraven i upphandlingen. En följd av de förändrade bestämmelserna är att nämnden i denna upphandling kan använda ett mer flexibelt upphandlingsförfarande, med större möjligheter att föra dialog med anbudsgivare och att vid behov begära kompletteringar av lämnade anbud.

Kravställning

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår en kravställning som är flexibel och anpassningsbar till verksamhetens volym och förändrade behov över tid.

Kraven på leverantören och tjänsten utgår i huvudsak från den kravställning som tillämpades i den senaste upphandlingen inom komvux från år 2023. Vissa justeringar har genomförts i syfte att anpassa kraven till verksamhetens nuvarande förutsättningar. Justeringarna avser bland annat krav på personella resurser. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter, där elevunderlaget bedömts vara begränsat, har kravet på rektors tjänstgöringsgrad utformats så att denna ska öka i direkt proportion till elevantalet vid skolenheten.

Motsvarande princip gäller även för övriga nyckelfunktioner, såsom specialpedagog och studie- och yrkesvägledare. Leverantören ska säkerställa att dessa funktioner dimensioneras och tillgängliggörs i en omfattning som är proportionerlig i förhållande till utbildningens volym och elevernas behov.

Utvärderingsmodell

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår en utvärderingsmodell som kombinerar kravuppfyllelse med en kvalitativ utvärdering av anbudsgivarnas beskrivna mervärden.

En anbudsgivare vars anbud uppfyller samtliga krav och villkor i upphandlingen erbjuder en vuxenutbildning som är av god kvalitet. Utvärderingen består av två steg:

Steg 1 bedömning av skriftliga beskrivningar av mervärde.

Steg 2 bedömning av den muntliga presentationen av mervärde för att göra troligt att de beskrivna mervärdena kommer uppfyllas under avtalstiden.

Det används sammanlagt tre olika mervärdesbeskrivningar som är relevanta för utbildningsområdet: *Kompetensutveckling lärare*, *Likvärdig bedömning* och *Upptäckt och planering av adekvata stödinsatser*. Varje mervärdebeskrivning bedöms utifrån tre kriterier kopplade till beskrivningen. *Kompetensutveckling lärare* bedöms utifrån systematik, samverkan med bransch och samarbete inom kollegiet. *Likvärdig bedömning* bedöms utifrån lärares förutsättningar, att utveckla kunskap om och i bedömning samt uppföljning av likvärdigheten. *Upptäckt och planering av adekvata stödinsatser* bedöms utifrån tidig upptäckt, effektiv samverkan och dokumentation.

Varje kriterium bedöms utifrån en skala på 0 eller 1. Den högsta sammanlagda poängen inom avtalsområdet för samtliga skriftliga beskrivningar är nio (9) poäng. De anbudsgivare som får flest poäng för sina skriftliga beskrivningar av mervärden bjuds in till en muntlig presentation. Den muntliga presentationen utgår från anbudsgivarens inlämnade skriftliga beskrivningar. Anbudsgivaren får poäng för trovärdighet exempelvis i form av visad förståelse för uppdraget, god resursplanering, relevant kompetens, tillgång till adekvata resurser eller att de på annat sätt stärker sina skriftliga beskrivningar av mervärde till utbildningen. Bedömning av trovärdighet i de muntliga presentationerna kommer betygsättas i en skala om tre steg: 0,5 poäng, 0,75 poäng och 1 poäng. Poängen multipliceras med poängen som anbudsgivare fått på den skriftliga beskrivningen. Den anbudsgivare vars anbud erhåller högst sammanlagd poäng i utvärderingen ska tilldelas ramavtal.

De åtaganden som anbudsgivaren beskriver i de skriftliga beskrivningarna och vid den muntliga presentationen, och som ligger till grund för tilldelade mervärden, ska utgöra avtalsvillkor och uppfyllas under hela avtalstiden. Åtaganden ingår i beställarens uppföljning. Vid eventuell brist av uppfyllande av avtalsvillkor kan det leda till påföljder och hävning av avtal.

Utvärderingsprocessen ska genomföras av en grupp tjänstemän med sakkunskap inom vuxenutbildning.

Prognos avseende behov av studieplatser

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att ramavtal tecknas med en leverantör för att tillgodose arbetsmarknadsnämndens behov av studieplatser inom avtalsområdet.

För yrkesutbildningarna infördes 2025 nya bestämmelser som innebär att utbildningsutbudet i högre grad ska dimensioneras utifrån arbetsmarknadens kompetensbehov. Därutöver har Stockholms stad, i enlighet med skollagens krav, ingått ett samverkansavtal med Nacka kommun och Värmdö kommun. Samverkan påverkar planeringen och dimensioneringen av utbildningsutbudet och innebär att behovet av studieplatser kan förändras över tid.

En utbildning av god kvalitet med en systematisk uppföljning

Utbildning inom komvux ska vara av god kvalitet. I enlighet med skollagen ska staden som huvudman planera, följa upp och utveckla hela utbildningen. Inriktningen för det systematiska kvalitetsarbetet är att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i läroplan uppfylls. Att arbeta strukturerat, bedöma risker och ställa krav för upphandlad verksamhet är viktiga delar för att förebygga och minimera risker för brott mot skattefinansierad välfärd.

Leverantören ska ha rutiner som understödjer att utbildningen utförs på avtalat sätt, samt proaktivt informera om det finns avvikelser eller risk för avvikelse från avtalade åtaganden. Det är av väsentlig betydelse att leverantörens ledningsgrupp och leverantörens skolenhet tillsammans arbetar systematiskt med kvalitetsarbete på respektive nivå. För att säkerställa avtalad kvalitet i vuxenutbildningen inom egen region och de upphandlade privata utförarna ska kvalitets- och avtalsuppföljningen ske inom befintliga strukturer och kontinuerligt utvecklas. I och med att förvaltningen väljer att upphandla i enlighet med LOU 19 kap. kommer förvaltningen att införa frivilliga kontrollpunkter med stöd av 19

kap. 17 §. Ett exempel är företrädaransvar för överträdelser av 13 kap. 2-3 §§ LOU, eller om det finns anmärkning(ar) från tillsynsmyndigheter.

Anpassning av innehåll och utförande av komvux under avtalstiden

Den kommunala vuxenutbildningen ska stödja och stimulera vuxnas lärande samt ge möjlighet att utveckla kunskaper och kompetens för att stärka ställningen i arbets- och samhällslivet och främja personlig utveckling. Under avtalstiden kan nya tekniska lösningar, digitala verktyg och utbildningsformer tillkomma, vilket kan medföra förändringar i såväl innehåll som genomförande och behov av kompetensutveckling för lärare.

Utbildningsanordnare ska därför vara flexibla och kunna anpassa verksamheten till förändrade behov, inklusive möjlighet att föreslå nya utbildningar som svarar mot målgruppernas behov. Avtalade tjänster ska kunna justeras avseende innehåll, omfattning och genomförande till gagn för eleverna.

Fast ersättning till leverantör

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att ersättningen till leverantörerna ska utgå som fast ersättning.

Ersättningen utgör ett listpris per ämne, som täcker leverantörens samtliga kostnader för att genomföra utbildningen. Ersättningen omfattar även kostnader kopplade till extra anpassningar som krävs för att stödja elever att kunna delta i undervisning på likvärdiga villkor. Avtalad fast ersättning utgår per poäng i godkända ämnen.

Regelverk och hållbarhetskrav i stadens vuxenutbildning

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att krav på regelverk, hållbarhet och sociala värden ska utgöra en integrerad del av uppdraget inom stadens vuxenutbildning.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att genomföra upphandling av ramavtal för yrkesutbildningar inom Industriteknik.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Anna Saldeen Jonsson
Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga
Upphandlingsdokument